

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

РОЛЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

#EU4RADA

Міжнародні договори ООН у сфері прав людини

Налічується **9 основних міжнародних договорів ООН** в сфері прав людини.

З метою нагляду за виконанням цих договорів **створено 10 договірних органів.**

Міжнародний пакт про громадянські, політичні права (ухвалено 1966 р., ратифіковано 1973 р.).

<https://cutt.ly/hym0Mv7>

Комітет з прав людини

Другий Факультативний протокол щодо скасування смертної кари (1989 р.)

<https://cutt.ly/1ym00L8>

Перший Факультативний протокол (щодо можливості розгляду Комітетом індивідуальних скарг) (1966 р.).

<https://cutt.ly/Gym00cc>

Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (ухвалено 1966 р., ратифіковано 1973 р.).

<https://cutt.ly/vym02uw>

Комітет з економічних, соціальних та культурних прав

Факультативний протокол (індивідуальні скарги) (2008 р.)

<https://cutt.ly/oym027E>

Договори про права людини, що стосуються конкретних явищ

**Комітет
з ліквідації всіх
форм расової
дискримінації**

**Міжнародна конвенція про ліквідацію
всіх форм расової дискримінації**
(ухвалено 1965 р., підписано Україною 1966 р.,
ратифіковано 1969 р.)

<https://cutt.ly/Oym09E4>

**Міжнародна конвенція про захист усіх
осіб від насильницьких зникнень**
(ухвалено 2006 р., підписано Україною 2006 р.,
приєднання України – 2015 р.)

<https://cutt.ly/bym04yk>

**Комітет
проти
насильницьких
зникнень**

**Комітет
проти
катувань**

**Конвенція проти катувань та інших жорстоких,
нелюдських або таких, що принижують гідність, видів
поводження і покарання** (ухвалено 1984 р., підписано
Україною 1986 р., ратифіковано 1987 р.).

<https://cutt.ly/Kym03yo>

Факультативний протокол до КПК
(створення Підкомітету з недопущення катувань
та інших жорстоких, нелюдських або таких,
що принижують гідність, видів поведження)
(ратифіковано 2006 р.)

<https://cutt.ly/zym031Q>

**Підкомітет
з недопущення
катувань та інших
жорстоких, нелюдських
або таких, що
принижують гідність,
видів поведження**

Договори про права людини, що захищають конкретні групи

Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (ухвалено 1979 р., ратифіковано Україною 1989 р.).

<https://cutt.ly/4ym04In>

Комітет з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок

Факультативний протокол (розгляд скарг) (ухвалено 1999 р., ратифіковано Україною 2003 р.)

<https://cutt.ly/Wym07qk>

Факультативний Протокол щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії (ратифіковано Україною 2003 р.). <https://cutt.ly/hym05yR>

Конвенція про права дитини (ухвалено 1989 р., ратифіковано Україною 1991 р.).

<https://cutt.ly/Sym07DM>

Комітет з прав дитини

Факультативний Протокол щодо процедури повідомлень (підписано Україною 2014 р., ратифіковано 2016 р.)

<https://cutt.ly/rym05MH>

Факультативний Протокол щодо участі дітей у збройних конфліктах (ухвалено 2000 р., ратифіковано Україною 2005 р.). <https://cutt.ly/Nym06x0>

Україна підписала, але не ратифікувала Міжнародну конвенцію про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей.

Конвенція про права осіб з інвалідністю (ухвалено 2006 р., ратифіковано Україною 2009 р.). <https://cutt.ly/jymPet2>

Комітет із захисту прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей

Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей (ухвалено 1990 р.) <https://cutt.ly/SymPqrN>

Комітет з прав осіб з інвалідністю

Факультативний протокол (розгляд скарг) <https://cutt.ly/JymAAle>

Універсальний періодичний огляд (УПО) – це новий механізм Ради з прав людини, в межах якого чотири рази на рік проводяться регулярні огляди виконання 193 державами – членами ООН зобов'язань у сфері прав людини. УПО дає кожній державі можливість заявити про заходи, вжиті з метою поліпшення ситуації у сфері прав людини, а також виконання своїх зобов'язань у галузі прав людини. Завдяки УПО країни з усього світу обмінюються найкращими практиками в галузі прав людини. Наразі інших аналогічних універсальних механізмів не існує.

<https://cutt.ly/7ymProX>

За результатами огляду країни надають рекомендації щодо заходів, необхідних для забезпечення прав людини. У 2017 році Україні було надано **190 рекомендацій**. <https://cutt.ly/symPrMR>

Міжнародний нагляд за виконанням зобов'язань у сфері прав людини

Окремим механізмом Ради з прав людини є **спеціальні процедури**.

Вони можуть передбачати наявність окремої людини – «спеціального доповідача» чи «незалежного експерта» або створення робочої групи у складі 5 членів. Спеціальні доповідачі зазвичай здійснюють візити до країн-членів; реагують на індивідуальні випадки порушень прав людини і проблеми більш широкого і структурного характеру шляхом направлення державам або іншим особам повідомлень, що привертають їхню увагу до передбачуваних порушень прав людини або зловживань; проводять тематичні дослідження та експертні консультації.

<https://cutt.ly/iymPeGU>

З моменту набрання міжнародним договором чинності в держав виникає зобов'язання ухвалювати внутрішні закони й уживати заходів відповідно до цих договорів для належного забезпечення прав людини.

Крім того, держава погоджується на регулярній основі звітувати про здійснені заходи перед відповідними договірними органами (Комітетами ООН).

Наразі спостерігається тенденція до переходу на скорочену процедуру звітування, за якою відповідь держави на питання Комітету і є її доповіддю відповідно до конкретного договору. Таким чином, спрощення передбачає об'єднання етапів 1 і 2.

Міжнародний нагляд за виконанням зобов'язань у сфері прав людини

Вже відзвітувала щодо виконання Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та отримала понад **50 рекомендацій** від Комітету ООН. <https://cutt.ly/AymPtKR>

Має подати державну доповідь щодо виконання Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, доповідь із відповідями на запитання щодо виконання Конвенції про права осіб з інвалідністю.

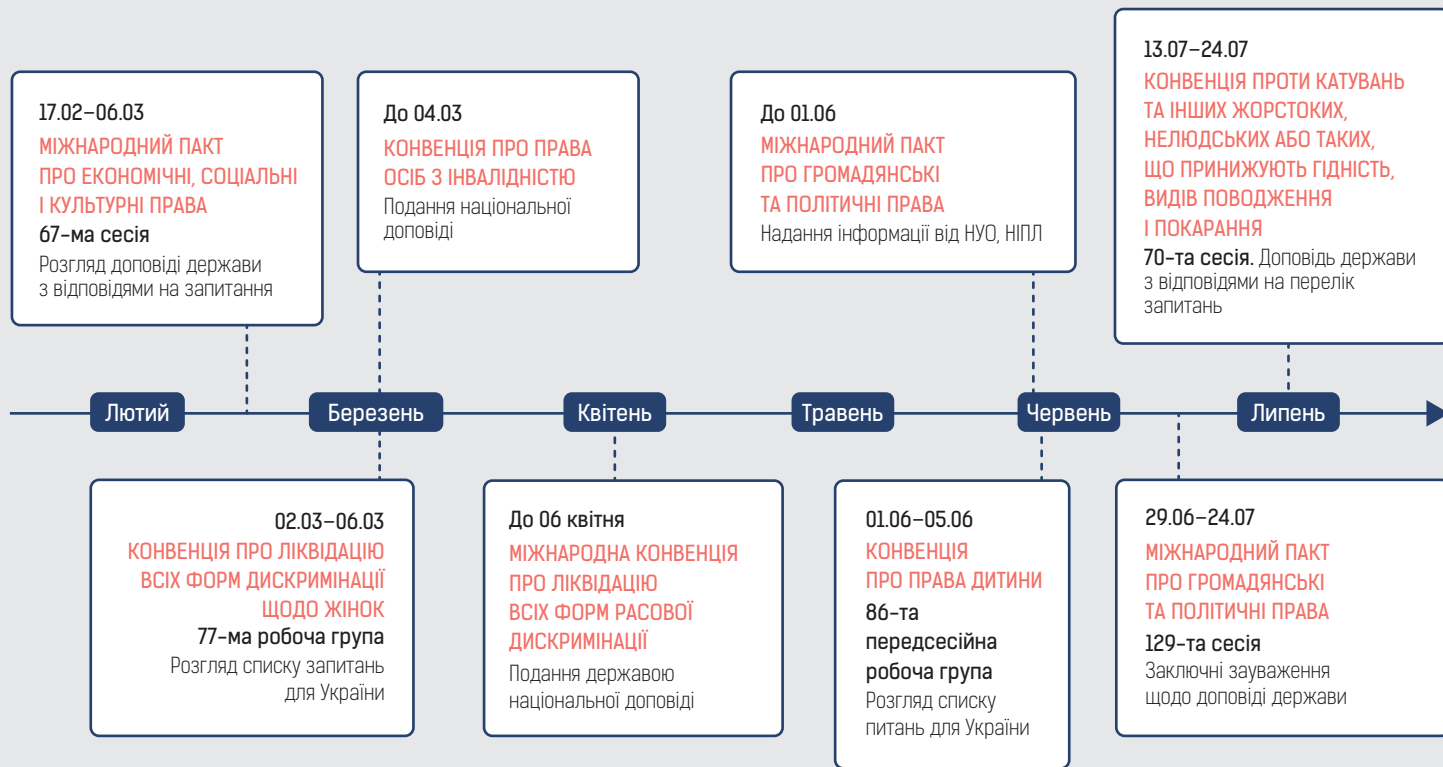
Отримала **25 запитань** з виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. <https://cutt.ly/1ymPymb>

Має захистити в Комітетах ООН доповіді щодо виконання Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

! Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини періодично готує **Збірку рекомендацій** правозахисних механізмів Організації Об'єднаних Націй, адресованих Україні. Станом на грудень 2019 року Україні надано понад 400 рекомендацій. <https://cutt.ly/aymPuEK>

Цього року Україна

Роль парламенту в забезпеченні виконання міжнародних зобов'язань у сфері прав людини

Контроль за виконанням зобов'язань

-   Проведення експертизи законопроектів щодо їх відповідності стандартам прав людини та міжнародним зобов'язанням.
- Участь у підготовці державних звітів до Комітетів ООН, обговорення їх разом із альтернативними доповідями, підготовленими національною інституцією з прав людини чи неурядовими організаціями.
- Заохочення включення членів парламенту до національних делегацій, які подають доповіді до Комітетів ООН, та забезпечення обов'язкового інформування парламенту про слухання в Комітетах ООН.
- Планування спільно з урядом заходів на виконання наданих Комітетами ООН рекомендацій щодо покращення ситуації з правами людини.
- Підготовка Парламентських планів дій з прав людини.
- Ефективна діяльність Уповноваженого ВРУ з прав людини як одного з інструментів здійснення парламентського контролю за дотриманням прав людини в Україні. Окрім того, всі Конвенції передбачають можливість подання національною інституцією з прав людини окремого звіту.
- Співпраця з національною інституцією з прав людини та громадянським суспільством у контексті виконання рекомендацій.

Роль парламенту в забезпеченні виконання міжнародних зобов'язань у сфері прав людини

Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору

Верховна Рада України надає згоду на обов'язковість міжнародного договору для України шляхом його ратифікації, приєднання. Саме на парламент покладено вирішення питання прийняття державою зобов'язань за договором. За необхідності Верховна Рада готує ратифікаційний пакет документів для внесення змін до законодавства. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України.

Імплементация взятих зобов'язань

Парламент:

- ухвалює необхідні закони для належного забезпечення прав людини;
- ухвалює Державний бюджет України із закладеними необхідними коштами для імплементации стандартів прав людини;
- імплементує рекомендації Комітетів ООН шляхом ухвалення відповідних законів.

Публікацію підготовлено спільно проєктом ЄС-ПРООН з парламентської реформи та проєктом «Права людини для України», який виконується Програмою розвитку ООН в Україні та фінансується Міністерством закордонних справ Данії протягом 2019–2023 рр.

Зміст публікації є виключно відповідальністю авторів/ок і необов'язково відображає позицію Європейського Союзу, Міністерства закордонних справ Данії або Програми розвитку ООН.

